Agustí Giralt Anales

L'INFORME

Liada Nacional

Correcció: Isabel Illa Saún

Portada: Guillem Vilamala

Maquetació: Carme Illa Saún

Editat per: Liada Nacional

www.liadanacional.blogspot.com

Dipòsit Legal ?????

Primera edició: març 2017

Imprès a: Imprenta el Taller, Barcelona

A la Carme Illa, una vogadora que porta les liades a bon port.

DES DE LES CLAVEGUERES I ELS DESGUASSOS

L'any 1949, quan Orwell va publicar 1984 va sintetitzar els pilars que aguantaven l'estat absolutista de la seva distòpia amb la sentència: La guerra és pau, la llibertat és esclavatge, la ignorància és força. Unes contradiccions aparents que lligaven gràcies a un altre concepte fonamental de l'univers orwellià, la neollengua. Una nova versió del llenguatge que faria impossible l'expressió de pensaments contraris al Gran Germà.

Trenta-cinc anys després de la publicació, quan va arribar el veritable 1984, segur que molts seguien pensant en la novel·la d'Orwell com en una novel·la de ciència-ficció. I és que als anys 80 les telepantalles seguien emetent només en una direcció. Orwell encara no tenia una plaça a Barcelona i l'espai, conegut com la plaça del Tripi, encara no tenia càmeres de videovigilància. Faltaven 20 anys per que s'estrenés Facebook i tots plegats decidíssim a facilitar-li la feina al Gran Germà.

Franco havia mort i ciutats com Barcelona eren una festa. Es recuperaven els carrers

per a l'ús públic i els ciutadans guanyaven un protagonisme que els havia estat negat. Però fugint del més aparent, si ens endinsem en el que popularment s'ha conegut com les clavegueres de l'estat, descobrim que gairebé l'únic indici constatable de la fi de la dictadura era la mort del dictador. El Atado y bien atado que Franco va deixar anar en el discurs de Nadal de l'any 1969 segueix ressonant encara a dia d'avui. Unes continuïtats que ens expliquen la política i la societat espanyoles actuals.

En els mateixos anys en que els joves protestaven a ritme de punk rock, s'expandia la heroïna pel País Basc condemnant a gran part d'una generació. Eren els mateixos anys en que els socialistes tancaven la drassana Euskalduna. Era el preu per entrar a Europa. El cost? Una regió condemnada a l'atur. Eren els anys de la guerra bruta, dels assassinats a banda i banda de la frontera, dels atemptats…

Els vuitanta van ser els anys d'una guerra, pagada amb fons reservats, que va perseguir la pau social amb l'eliminació de la dissidència. Una guerra que va ser pau

als cementiris. Els anys d'una llibertat que es podia comprar sense complicacions i injectar directa a la vena. Una llibertat que va fer d'una generació esclaus. Els anys d'una ignorància compartida pels mitjans. Una ignorància del poble que es va convertir en força per al poder. Aquest va ser el veritable 1984 a l'estat.

Per sort també van ser els anys de gent com Xavier Vinader. Un periodista que des de la trinxera d'una màquina d'escriure va treure a la llum un dels episodis més foscos de la història recent de l'estat espanyol. Aquesta obra vol ser un homenatge a tots ells. I es que si tothom pogués explicar allò que sap, allò que la seva experiència li ha fet descobrir…

Agus Giralt

PERSONATGES

MARIA

POLICIA

IOSU

EMMA

JON

MARTA

ALFONSO

CARLOS

ACTE 1

MARIA, POLICIA, IOSU (veu)

Els actes s'obriran i es tancaran amb música, a ser possible d'un grup tocant en directe. Per obrir el primer acte sona ***Enamorado de la Muerte de R.I.P.***

L'escenari apareix fosc i de mica en mica es va il•luminant amb una llum que contrasta l'espai, creant ombres, de manera que passarà una estona fins que es pugui veure bé. L'espai és sobri, una taula i una cadira al mig de l'escenari. A un racó hi ha un moble supletori amb un telèfon.

Asseguda a la cadira i recolzada sobre la taula hi ha la Maria, una dona de mitjana edat que vesteix amb robes senzilles i fosques. La Maria es tapa la cara, desconsolada. No mostra el rostre però la seva actitud denota que ha plorat llargament.

Pel pati de butaques creua un policia. Porta una gran caixa de cartró atrotinada. Puja fins on es troba la Maria i, un cop a l'escenari, sense cap expressió, de forma mecànica, diposita la caixa davant la

Maria, sobre la taula.

Sense alçar la mirada, defugint la presència del policia, la Maria busca el contacte amb la caixa, primer tímidament, però cada cop amb més intensitat, i, com si d'una persona es tractés, l'acabarà abraçant.

POLICIA: En compliment amb la normativa aplicable en aquestes circumstàncies i com a familiar més proper a l'interfecte, li faig entrega de les seves pertinences personals.

El policia treu una notificació i un bolígraf d'una butxaca i ho apropa a la Maria, fredament, sense mirar-la.

La Maria s'alça, a poc a poc, moguda per una ràbia continguda però evident.

MARIA: L'interfecte… es deia Iosu, tenia 33 anys i jo no sóc només el seu familiar més proper, sóc la seva mare!

El policia torna a agitar la notificació davant la Maria, esperant la seva firma. Aquesta li arrenca el paper de les mans amb ràbia i el signa. Després llança el paper i el bolígraf a terra.

MARIA: Jo tenia un fill… i em torneu una caixa!

El policia recull paper i bolígraf i marxa en silenci però amb evident menyspreu per la dona. La Maria el mira desafiant mentre marxa. Després torna a agafar la caixa, com si la volgués obrir, però desisteix.

MARIA: Iosu era lliure, i com tots els que són lliures… no va tenir mai res més que la seva llibertat. Què m'amagues, tu? (*Dirigint-se a la caixa.*)

Creus que no coneixia el meu fill? Que no sabia dels seus somnis? T'equivoques. No hi pots guardar res que jo no sabés. El vaig portar nou mesos dins meu! El vaig ajudar a caminar i li vaig ensenyar a parlar. Sí, li vaig ensenyar els meus mots… i també els del seu pare. El seu pare… sempre repetint que tant s'estimava la seva terra i que ens va deixar sols quan van tancar les Drassanes.

No, no et penso obrir. Et guardaré i deixaré que la pols i el temps s'acumulin sobre teu… i sobre meu també, sobre el món si cal. Ja vindran mares que ho faran millor i fills submisos que no preguntin

i que no es qüestionin les coses. I pares que no s'acovardiran i que no marxaran lluny. I no caldrà que cap mare torni a signar cap albarà d'entrega per rebre la vida del seu fill en una caixa.

La Maria torna a la cadira i seu.

MARIA: No ets més que el record de mil errors, ets la crosta d'una ferida que no volen deixar que cicatritzi. I tanmateix… (*Maria dubta.)* No tinc res més que tu.

Maria abraça la caixa, i somica mentre parla amb la veu trencada.

MARIA: El meu fill… Iosu, mort! Saps? Tots em pregunten… i de vegades jo també m'ho pregunto… per què vas agafar aquest camí? Però, i quin camí volien? No hi ha res… res a aquesta riba de la ria. Res, només la mort. La mort dels que moren perquè tenen massa vida i la mort dels que vivim però que ja estem morts. No, no hi haurà mares millors ni fills submisos mentre existeixi aquesta riba esquerra on els fills neixen sense futur.

Sona el telèfon. La Maria resta amb la mirada perduda, i el deixa sonar.

Finalment s'aixeca, s'apropa fins on hi ha el moble auxiliar i despenja l'auricular fent la força mínima per fer el moviment. S'apropa l'auricular a l'orella però no pregunta.

MARIA: Fill meu! (*El rostre se l'hi il•lumina per moments.*) Santi! (*Pausa.)* No, no, tranquil, fes, fes. Van passant els dies i ens haurem de refer tots. Ja en fa tres. Sí, ja ho sé… (*Pausa.)* . Han vingut avui. (*Pausa breu.)* Ja saps qui, fill, ells. Han portat una caixa amb les coses del teu germà. (*Pausa.)* No, no ho sé, no he gosat obrir-la. (*Pausa.)* No, no ho facis, no pateixis. L. 'obriré, l'obriré! Ho faci o no ho faci em farà el mateix mal. (*Pausa.)* Gràcies Santi, us estimo molt, fill.

La Maria torna a la cadira, seu davant de la caixa, agafa la tapa amb les dues mans i l'obre. Mira dintre, emocionada, introdueix una mà i treu una cinta de casset.

MARIA: Tifus! Així us vàreu anomenar. Valga 'm Déu, quin nom! "L'aigua d'aquesta ria baixa podrida, com vols que ens diem?", em vas dir. Quines coses de dir a una mare, fill… Segur que no et faltava raó, però aquells noms, aquella

música i aquelles pintes… em va costar molt de pair-ho i no crec que ho entengui del tot.

Recordo el dia que vaig veure la primera cresta, aquell noi caminant pel passeig del port. Semblava una “trainera” obrint-se camí per la ria. A banda i banda tots s’aturaven i badaven, els pescadors, les de les botigues del mercat… fins i tot els joves. I a continuació una pluja de crítiques i de burles. “Veus què ha portat la democràcia?!” deien els més vells. Però aviat aquell xaval solitari seria majoria. Al principi, dèiem, “què els està passant als homes d’aquest poble?” Però si fins i tot les noies s’hi van apuntar! Les noies, amb aquelles robes plenes d’estrips!

També recordo quan l’avi et va regalar la guitarra. “Em tocarà La Paloma quan creixi?”... Si t’arriba a escoltar…

Per un moment la Maria quasi riu.

MARIA: Vaig trigar tant en entendre que tot allò era un crit… “No hi ha futur”, et vas escriure amb un pot de tippex sobre l’espatlla de la xupa. Quina terrible premonició…

I amb la vostra maqueta.

Maria agita la cinta.

MARIA: Van començar els concerts. Valga 'm Déu, quan vaig escoltar-la vaig pensar… "qui voldrà que toquin a algun lloc?" Però com desconeixem de vegades les mares la cultura dels fills… dos concerts cada setmana, de vegades més i tot.

Tot era la música! A totes hores! O tocar música o escoltar-la. Em vaig arribar a conèixer els noms dels grups i tot.

Quina energia! Veníeu per trencar-ho tot, a canviar la manera de relacionar-se, d'estimar, a certificar que el dictador s'havia mort i ja es podria, com tot aquell vell país.

Però l'energia us va marxar de les venes i us vàreu convertir en allò…

La Maria llença la cinta dins la caixa.

MARIA: Com va arribar la heroïna a aquest poble de mala mort? Aquí, on no hi arriba mai res...

Què et penses, que nosaltres no havíem

fumat mai cap porro? De joves, el teu pare em portava amb la Bultaco fins al far, i, al vespre, sota els murs de l'antic fortí, on ningú ens veia ens estiràvem a veure com es fonia l'horitzó. I, sota aquell cel taronja, sempre queia un porro d'aquell costo que li passaven al teu pare a les Drassanes, era tan bonic... Fins que un dia, el que es va fondre va ser el nostre futur, ens el van robar. Però això vostre, fill…

De vegades hi penso, fill, però no entenc què va passar. Tota una generació es va tornar boja de cop? I per què llavors? Amb aquell fill de puta mort s'haurien d'haver obert totes les finestres i airejar aquest país, i, en canvi… Vàreu canviar la llum per les ombres i pels racons, i la vida per les agulles.

Sempre hi pensava: "Si almenys el vostre pare fos aquí fent-me costat potser tot seria diferent."

Ara no ho crec. Si ell va ser tant covard com per fugir quan tot allò de les Drassanes… com hauria tingut força per tirar endavant aquesta família? No em va deixar res, ni una caixa.

I el pitjor foren els dies que seguiren, els veïns que murmuraven, les finestres mig obertes, les converses que s'aturaven…

Saps què deien? Ara em fa riure i tot. Que havia pres les armes i que s'havia llançat a la muntanya. Ell? No el coneixien prou, no tenia els collons de fer-ho. Deu córrer, fugint encara, fugint de mi, de nosaltres, de tot...

La Maria sospira. Mira dins de la caixa i treu una cartera, una agenda i una llibreta. Ho situa tot a la taula, a la vista dels espectadors i dubta un moment sobre què és el següent que inspeccionarà. Finalment, obre la llibreta. La Maria s'emociona un moment però es conté i comença a llegir.

MARIA: Mare, sé molt bé on em trobo…

L'escena s'enfosqueix mentre la veu de la Maria es superposa per uns moments amb la del Iosu, fins que la veu de la Maria deixa d'escoltar-se.

IOSU (Veu): Mare, sé molt bé on em trobo, en un carreró sense sortida, en un atzucac, i sé com acaba aquesta història. Quasi tota la quadrilla ja ha passat per aquí... per

què hauria de ser jo millor que ells? No em puc penedir de les meves passes, però si que em penedeixo de caminar sense mirar al davant.

Vàrem arribar fins aquí sols, potser fastiguejats per tot el que ens envoltava i segur que també imitant els nostres ídols. O és que els Rollings o Lou Reed no es fotien? Però als hipòcrites no els fa fàstic la seva heroïna, els fa fàstic la nostra misèria, perquè saben que ells són part del problema.

Però, vosaltres, mare, no sentiu pena per nosaltres, estem morint esclaus, però hem viscut lliures.

Com havia de ser dolenta una cosa que ens generava tanta satisfacció? Al principi… la lluna de mel, uns segons on es condensa tot el plaer que puguis imaginar. I, després, durant algunes hores desapareix el dolor i les preocupacions. Res t'importa, ni que vagin tancant les putes fàbriques, ni les òsties de les patrulles ciutadanes, ni la policia, ni res….

Quina revolució podia donar-nos aquell plaer? Jo podia amb tot!

Però el plaer cada cop durava menys i cada cop m'importava menys el color del que em fotia, i això és important. La blanca és més pura i la marró més adulterada. Qui sap què deu córrer encara per les meves venes: guix, talc, sucre, colacao, aspirines… tot servia per tallar-la.

Vaig fer coses terribles: vaig robar, vaig donar més d'un pal, punxant i tot, i fins i tot vaig vendre per encàrrec. Anava a buscar-la on em deien i la repartia on em manaven que la repartís, a les cases okupades que em deien, als bars, als concerts… i tot per una paperina pura de merda de tant en tant.

Vaig necessitar una pallissa per descobrir de què anava tot allò. Va ser una nit, a la porta d'un concert on m'havien enviat a vendre. Van ser dos xavals de la meva edat. No eren aquells carques de les patrulles, eren punks!

"Idiota! Els estàs fent el joc, no veus qui són?"

Vaig tornar a casa com vaig poder. Tu vas fer com que no m'havies escoltat entrar, però segur que estaves desperta, segur que vaig fer molt soroll. Segur que

vaig deixar la meva sang a la pica, a les tovalloles...

La Maria s'atura un moment recordant.

IOSU (Veu): Em vaig netejar les ferides com vaig poder, amb sabó, i me'n vaig anar a dormir. No sé quant de temps vaig dormir, ni tan sols recordo despertar-me.

Des de llavors ho he apuntat tot: on repartien l'heroïna, com arribava, on la feien distribuir. A la meva agenda tens tots els noms de tots, els que hi estan al darrera, i si gires aquesta llibreta i l'obres pel final trobaràs totes les dades que he pogut recollir. Si deixes passar la primera cançó de la maqueta hi trobaràs gravacions de converses telefòniques.

No he sigut un bon fill, mare, i no podré arreglar les coses que he espatllat, però tot el que conté aquesta llibreta s'ha de saber, ha de veure la llum.

No confiïs això a aquells amb qui no es pot confiar, mare, o, com a mínim, no ho facis si no has fet una còpia que estigui segura.

Sé que et deixo un merder a les mans,

mare, ho sento, però et prometo que aquest és el darrer problema.

T'estimo mare!

L'escena s'il•lumina de nou. La Maria tanca la llibreta entre llàgrimes. Inquieta i nerviosa, l'allunya però la torna a obrir i la revisa mentre passa pàgines de forma compulsiva. La Maria segueix els escrits amb els dits, com resseguint llistes de noms i s'atura sorpresa per coses que ha llegit. S'eixuga les llàgrimes i segueix amb més força. Busca a l'agenda i a la cartera, d'on treu anotacions i targetes de locals. De cop, recorda la cinta i l'alça.

MARIA: Tifus! Ara començo a veure-hi clar. Tota la merda que amaga aquesta ria. Ens estàvem podrint en vida. Els hem estat fent el joc tots i el pitjor és que en el fons ho sabíem...

La Maria s'aixeca, corre al telèfon, despenja l'auricular i marca ràpida un número.

MARIA: Santi! No, no, estic bé, tranquil, tranquil. (*Pausa.)* Escolta amb atenció i no facis preguntes. Encara tens aquell radiocasset de dues platines? (*Pausa.)*

Ja t'explicaré. Avui al vespre vine a casa i l'hauràs de portar, t'he d'explicar una cosa important i m'hauràs d'ajudar, et necessitaré. (*Pausa.)* Porta cintes, fill!

La Maria penja l'auricular amb energia.

MARIA: No, no hem estat res, els nostres fills han mort pels carrerons, com els nostres pares varen morir als alts forns, a les trinxeres o fent front a escamots d'execució. Els nostres fills reposen als cementiris, com els nostres pares a les cunetes de les carreteres. Morts a l'oblit, a l'ombra dels grans ideals, enterrats en el silenci, estigmatitzats per no saber el suficient, per voler ser una mica lliures. Però nosaltres encara som aquí… drets i armats (*Mentre aixeca la cinta.*) per tornar a plantar cara, una i mil vegades!

Fosc mentre comença a sonar "**Ellos dicen mierda**"*, de La Polla Records.*

FI DEL PRIMER ACTE

ACTE 2

EMMA, JON

*Sona "***No hay tregua***", de Barricada.*

Una oficina d'una comissaria. L'espai és molt sobri. Una taula amb calaixos, una cadira, un arxivador petit, una estanteria petita i una porta. A la paret del fons un pòster de recerca i captura amb membres de "El Grup". Sobre la taula, una màquina d'escriure amb un full en blanc, una agenda, un cendrer, un telèfon, una pistola, una petaca de licor i una placa policial. Asseguda a la cadira hi ha l'Emma, amb evidents símptomes de nerviosisme i d'haver begut.

EMMA: (*Quasi com si s'adrecés al públic.)* Moriré quan acabi aquest acte. Un acte de justícia en un món on tot tendeix cap a la injustícia. Encara veig aquella figura patètica, a terra, amb les mans lligades a l'esquena… Res pot justificar una mort, res, ara en sóc conscient.

L'Emma beu un glop de la petaca.

EMMA: Però quan t'eduquen en la por i l'odi t'envolta cada dia reacciones com un

animal ferit, aferrant-te als teus i a les quatre idees vagues que t'han gravat a foc a l'ànima.

L'Emma s'aixeca i s'encara al pòster dels terroristes .

EMMA: O és que us creieu millors, vosaltres?

L'Emma aixeca la petaca per brindar. Després beu.

EMMA: Per la nostra innocència!

L'Emma s'adona que s'ha acabat el licor i llença la petaca al terra.

EMMA: Un mot em persegueix per tot arreu des que vaig aterrar aquí, pels carrers, pels bars, al mercat... "GOS". Tres putes lletres que juntes fan tant de mal…

Qui no té contradiccions a les seves vides? Conec anarquistes que acaben treballant per l'administració i cambrers de bars de mala mort que voten a la dreta perquè es pensen que són empresaris. Per quina raó jo hauria de ser diferent? Jo també tinc les meves pròpies contradiccions. Tot el que estem disposats a vendre té un

preu. Tot! És igual. Els més afortunats només venen el temps… La resta venem la consciència, també…

I és quan acabes fent coses en contra del que penses o del que ets que et guanyes el mot: GOS!

Molts pensaran que és una feina fàcil, un sou assegurat… no cal pensar res, només actuar, només seguir la cadena de comandament. Potser ho és. Bé, potser ho és per alguns. Però en algun moment la teva consciència s'atura i et pregunta: Què hi fas tu aquí? I és quan te n'adones que, sovint, lluites contra un enemic que s'ha inventat algú en un despatx, amb uns interessos determinats.

L'Emma agafa la pistola i recrea el que va explicant.

EMMA: A mi la consciència em va sacsejar quan aquell cos indefens va caure a terra, mort. Encara amb la pistola fumejant ho vaig veure clar… Tot el que t'expliquen, tot el que et diuen, sempre respon a un relat que mai té contradiccions. I la realitat poques vegades és així.

L'Emma deixa la pistola a la taula, obre

un calaix i treu un full en blanc i un bolígraf. Els posa a la taula i comença a escriure mentre llegeix les primeres paraules en veu alta.

EMMA: Prenguin això com la més profunda reclamació, un acte de dignitat, perquè, tot i que he participat en crims, no sóc una criminal. Jo em jutjo i jo en condemno. Perquè només ho puc fer jo. No puc deixar això a les mans d'algú altre que potser em jutjarà mentre serveix a uns interessos que no seran els de la justícia.

L'Emma segueix escrivint sense parlar, fins que el telèfon sona. L'Emma dubta però al final l'agafa.

EMMA: Sí? *(Pausa.)* Ah, ets tu *(Pausa.)* Digues, digues… Sí, sí que la conec, és una d'aquelles periodistes torracollons. *(Pausa.)* Ja entenc. *(Pausa.)* Els marsellesos estan avisats? *(Pausa.)* I el pagament?*(Pausa.)* A la plaça de l'Alliberament. *(Pausa.)* Sí, ja sé que em toca… no pateixis. Lema tindrà els 100.000 preparats i jo creuaré la frontera amb el paquet. Això no ha de ser un problema -pausa. Quan? Doncs si és avui, millor que millor. *(Pausa.)* Seguim en

contacte.

Penja l'auricular amb ràbia.

EMMA: Una trucada no em farà canviar d'idea, però… Moriré quan acabi aquest acte, però puc morir perdent o puc morir guanyant i no és un fet menor. Perdre deixaria la meva vida sense sentit. Guanyar podria ser una redempció.

S'encén una cigarreta i comença a fumar mentre intenta calmar-se. Després d'una estona deixa la cigarreta al cendrer i busca als calaixos de la taula fins que troba un sobre buit. L'Emma comença a obrir tots els calaixos de l'arxivador, on anirà trobant documentació. Mira els papers i els va seleccionant. De tant en tant troba papers importants i els guarda al sobre. La recerca és minuciosa però a la vegada ha de denotar els nervis d'Emma.

Piquen a la porta i ràpidament l'Emma guarda el paper de sobre la taula i el sobre sota la màquina d'escriure. La porta s'obre i entra un home amb un paper a les mans, com si fos un llistat.

JON: Hola Emma, estic buscant l'informe…

L'home es posa directament a buscar pel mateix arxivador on fins fa un moment ha estat remenant l'Emma.

EMMA: Quin?

JON: L'informe Castro… és estrany juraria que…

EMMA: Què?

JON: Ah, mira, aquí està! No sé on tinc el cap.

Jon s'apropa fins a la taula on està l'Emma i es queda mirant el paper en blanc de la màquina d'escriure.

JON: (*Irònic i burleta.*) Et deixo, noia, que amb aquesta feinada al final t'explotarà el cap.

Jon riu.

EMMA: Vés a la merda!

Jon marxa i després d'un segons, quan l'Emma s'ha assegurat que no està darrera la porta, comença a buscar. Troba un llibre i el situa a la taula, apartant la màquina d'escriure i tota la resta.

EMMA: La Constitució…

Busca pels calaixos de la taula i troba un cutter i unes tisores. L'Emma obre el llibre i retalla un quadrat a l'interior, deixant un forat de manera que es pugui guardar alguna cosa a dintre.

EMMA: La Constitució... només aquí es pot amagar tota aquesta merda. Van fer aquest llibre fa més de deu anys i estic segura que ningú l'ha tornat a obrir des de llavors.

Quan acaba de fer el forat al llibre l'Emma agafa el sobre que havia amagat sota la màquina d'escriure i treu la carta. Després agafa la Constitució, hi amaga el sobre dintre i la torna a deixar al mateix lloc d'on l'havia agafada, a l'estanteria. Quan ho ha fet veu que a la taula han quedat tot de papers, retalls de la Constitució. Porta el cendrer i fa una bola amb els papers i els desa dintre.

EMMA: Drets…

L'Emma treu un encenedor i cala foc als papers.

EMMA: Cendra.

El foc consumeix els folis mentre l'Emma encén una nova cigarreta i fuma.

EMMA: Doncs al final el tabac no m'ha matat... *(Riure nerviós.*)

L'Emma agafa forces, busca a la seva agenda, despenja l'auricular i marca un número.

EMMA: Valls? *(Pausa.)* Sí, sí, ja ho sé, aquí no... *(Pausa.)* Però és absolutament fonamental. *(Pausa.)* Mou els teus contactes com vulguis, però dissabte a les 18h has de fer que els francesos estiguin a la plaça de l'Alliberament. *(Pausa.)* Ja saps on vull dir, oi?*(Pausa.)*No ho ha de saber ningú més, escoltes? Només els policies francesos i, si pot ser, algú que coneguis *(Pausa.)* No puc explicar res més, però hi ha un altre tema. Tens un investigador a homicidis en qui es pugui confiar? *(Pausa.)* Hauràs d'aconseguir que vingui aquí, a aquest despatx. *(Pausa.)* No pateixis, jo li proporcionaré el cadàver. *(Pausa.)* No, no puc dir res més. *(Pausa.)* Què ha de buscar? Només digues-li el següent:

"un Estat social i democràtic de Dret, que propugna com a valors superiors del seu

ordenament jurídic la llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític."

L'Emma s'atura i respira a fons.

EMMA: Sort!

L'Emma penja l'auricular i guarda la Constitució.

EMMA: La jugada ja està feta, ja res depèn de mi. He tirat els daus i només falta que la ruleta s'aturi on toca. El joc seguirà... jo em planto.

L'Emma es llegeix de nou la carta que ha escrit i la deixa sobre la taula. Agafa la pistola i tanca els ulls.

EMMA: Que es faci fosc!

Fosc. Un soroll de tret.

*Sona "**Adiós reina mía**", de Eskorbuto.*

FI DEL SEGON ACTE

ACTE 3

MARTA, LOCUTOR DELS INFORMATIUS (veu)

*Sona “**Hotel Monbar**”, de Kortatu.*

Un despatx atrotinat. Al centre un escriptori amb piles de papers i diaris i una màquina d’escriure; enfront d’aquest, una butaca. Al fons hi ha una gran pissarra. En un racó hi ha un llit plegable i sobre d’aquest una maleta a mig desfer sobre el llit, visible però sense cridar l’atenció, la caixa de Iosu. Al costat del llit, una tauleta amb un telèfon i una petita ràdio.

Sobre la pissarra un rellotge marca les 16’45h.

En escena, Marta, amb aspecte una mica deixat. Porta un abric posat, com si acabés d’arribar del carrer. Revisa dossiers amb passió, fa anotacions als papers, enganxa postits. Sona el telèfon i la Marta s’inquieta. Ho deixa tot a la taula amb cura, s’aixeca i despenja l’auricular.

MARTA: Sí?

Pausa, mentre la Marta es tranquil•litza.

MARTA: Però no et vaig dir que ja et trucaria jo? (*Pausa.*) Bé, ho sento, he arribat i m'estava instal•lant encara. Estic bé, estic bé, tot tranquil, no pateixis. M'han vingut a buscar a l'aeroport i m'han portat fins aquí. (*Pausa.*) Home… no és el Ritz, la veritat, però tampoc em puc queixar. Hi ha un llit, un escriptori, una màquina d'escriure i… (*amb ironia*) el més important, un guarda-espatlles a la porta. (*Pausa.*) Però creus que jo no em vaig espantar? Una bomba a la redacció dins un paquet amb el meu nom no és cap broma. Però què vols que hi faci… Sí, sí, ja ho hem parlat. Vosaltres esteu bé? (*Pausa.*) Jo també pateixo. Li has dit on és la seva mare? (*Pausa.*) Sí? Digues-li que l'estimo molt, que aviat tornaré. (*Pausa.*) I a tu també t'estimo, tonto! Us trobaré a faltar, molt, molt. (*Pausa.*) Penjo, vida…

La Marta penja el telèfon i respira fondo. Després, amb més calma, es treu l'abric, s'incorpora i va fins l'escriptori, busca i finalment troba una pila de fotografies de persones.

MARTA: Aquí el tenim. (*Mentre treu una fotografia.*) Manuel Lema, empresari de

la nit, propietari de l'Scarface, un local que ha sigut víctima de dos atacs amb còctels molotov.

La Marta enganxa la foto a la banda esquerra de la pissarra.

MARTA: I, aquí, Enrique Ruiz, comandant del pas fronterer. (*Mentre l'enganxa a la banda dreta.*)

Cap contacte entre vosaltres, ni els mateixos ambients, ni els mateixos amics… Ni tan sols viviu al mateix món. (*Assenyalant a Manuel*) Tu, a la nit. (*Assenyalant a Enrique*) I, tu, al dia. Un, entre el Pub i la mansió… l'altre, entre la frontera i el quarter, uns camins que mai han distat menys d'onze quilòmetres. Però esteu lligats, lligats per… (*S'apropa fins al llit i busca a la caixa de Iosu.*) per una cinta.

Una cinta on vosaltres, dos desconeguts, parleu clar, sense pèls a la llengua.

Un carregament creuant la frontera dins de furgons de la Guàrdia Civil. A on va anar tot? Al quarter, onze quilòmetres tranquils fins al lloc més protegit i opac de tota la comandància, el centre operatiu

de la lluita contra el terrorisme del Grup. Això és molt més gran del que creia.

La Marta busca entre els diaris, obre i llegeix.

MARTA: (*Llegint.*) No torturem, com diuen alguns. A les dependències del quarter no hi ha ni banyera, ni elèctrodes, ni res d'això. Crèiem que el país ens recolzava, però estem sols, i això és una guerra per salvar la democràcia, les llibertats i els drets dels ciutadans, especialment el més important, el dret a la vida.

La Marta llença el diari sobre l'escriptori.

MARTA: Coronel Nicolás Centeno, cap de la comandància.

Sona el telèfon i la Marta s'inquieta de nou. L'agafa de nou, sense contestar directament.

MARTA: Estic bé, he arribat bé. (*Pausa.*) Com? com? (*Pausa llarga.*) No m'ho pots dir això!

Porto mesos rere aquesta peça. He posat la meva vida i la de la meva família en perill per arribar on sóc. Ja hem publicat coses polèmiques abans. (*Pausa.*)

Sí, ho sé, després del primer article fins i tot els amos dels quioscos van rebre amenaces si venien la revista i en van cremar més d'una dotzena, però això va més enllà del que havíem publicat fins ara. (*Pausa.*)

Si se sap faràs caure un govern, i tu i jo i la revista entrarem a la història del periodisme. (*Pausa.*).

A mi també m'han amenaçat i pressionat! Una bomba, una bomba amb el meu nom! -pausa. Però sempre em guardo bales, jo. Si saben que tens coses per explicar ets menys vulnerable. Saps què em van dir els cabrons del Ministeri? "Vostè sap moltes coses, potser podríem compartir informacions…" Cínics! (*Pausa.*)

Escolta, escolta, això va més enllà de tot això, més enllà de la guerra bruta, més enllà del fiançament a grups d'extrema dreta. (*Pausa.*) Tinc noms i cognoms. (*Pausa.*) Sí, ja ho saps tu, uniformats de dia i incontrolats de nit, però això va encara més enllà.

Pensa-ho bé abans de decidir res, esperarem que tot es calmi, si cal. D'aquí tres mesos començarà la campanya

electoral. Podem esperar si vols, però això s'ha de saber. (*Pausa.*)

Està bé, està bé, no parlarem més del tema… de moment. (*Pausa.*)

Descansaré, t'ho prometo.

La Marta penja el telèfon amb ràbia.

MARTA: Quaranta anys de dictadura per acabar callant en democràcia? I una puta merda! Ho escriuré encara que sigui a les parets!

Ja n'hi ha prou d'aquesta estratègia de la tensió! Ja n'hi ha prou que fomentin la violència perquè la gent reclami mà dura.

La Marta seu davant de la màquina d'escriure i col•loca un paper dins del rodet. Tanca els ulls i es concentra, com endreçant les idees. Després comença a escriure amb la màquina, compulsivament, i mentre ho fa va llegint en veu alta alguns dels fragments.

MARTA: (*Llegint.*) Imagineu una regió de 700.000 habitants en la que el consum d'heroïna fos el mateix que el de Nova York, una ciutat que té 10 vegades la població d'aquesta. Una regió on són

més accessibles les drogues dures que el haixix o la marihuana. Si us dic que a aquesta regió hi ha 7'1 policies per cada mil habitants potser no us sorprèn, però ¿i si us dic que aquesta és la ràtio més alta de tota Europa, tres vegades més alta que la proporció d'Irlanda del Nord?

Qualsevol podria pensar que l'estratègia policial contra el consum de drogues ha sigut un fracàs: amb una regió convertida en un estat policial no s'aconsegueix frenar a les màfies? No hi ha grans detencions a banda dels consumidors i dels petits camells? Per què no hi ha grans decomisos?

Però, i si fos justament el contrari?. I si la droga fos una eina utilitzada pel poder amb una altra fi? Aquesta regió no és cap fantasia i les dades que us he donat són totes certes, estic parlant de…

Sona el telèfon. La Marta s'aixeca emprenyada per la interrupció i despenja el telèfon.

MARTA: (*Un llarg silenci mentre la Marta es va espantant.*) Com? Com té aquest número? (*Espantada, però fent el possible per contenir-se.)* Però amb qui

parlo? (*Pausa.*) Un moment! Un moment! Informacions importants?

La Marta busca un paper i un bolígraf a l'escriptori i torna al telèfon.

MARTA: Pot repetir? (*Pausa.*) Plaça de l'Alliberament, davant del monument. A quina hora? (*Pausa.*)- A les 18h. Sí, tot apuntat. No, no avisaré a ningú, però…

La Marta penja.

MARTA: Ha penjat! Merda, merda, merda!

La Marta crida, emprenyada, mentre d'una revolada llença una pila de papers de l'escriptori. Està nerviosa i es mou amunt i avall.

MARTA: Fills de puta! Us penseu que picaré? Realment us penseu que sóc tan summament idiota?

S'acosta a la porta i l'obre. Mira al passadís, saluda tímidament i torna a tancar-la. Es dirigeix de nou al telèfon i marca un número.

MARTA: Sóc jo, Marta. (*Pausa.*) Sí, ha passat una cosa greu. Han trobat el meu número. (*Pausa.*) Segur que saben on

sóc. (*Pausa.*) I jo que sé! Aquesta gent no coneixen les fronteres. Has d'avisar la policia. A la francesa, és clar. (*Pausa.*) No, d'aquests no ens en podem refiar. (*Pausa.*) No, no m'han amenaçat, pitjor encara, era algú fent-se passar per confident. Deia que em lliuraria una informació important, una llista de noms de… (*Pausa.*) Què com ho sé que no era un xivato? No seguiria viva si no fos… (*Pausa.*)

No era espanyol, tenia accent francès, el més segur és que sigui un mercenari, potser d'extrema dreta, la Internacional Feixista, jo que sé, o qualsevol gos de qualsevol de les guerres perdudes del món (*Pausa.*)

Quin grup? I què importa? No veus que els noms de les organitzacions són inventats? (*Pausa.*) Està plagat d'algerins, els finança el Ministeri… 100.000 francs per acció, m'ho han dit. (*Pausa.*) Sí, ja ho sé, això no ho podré dir fins que no tingui un rebut. (*Amb ironia.*) I crec que no el tindré. Els que manen sovint deixen fer però prefereixen ni saber el que es fa, així no es posen en risc (*Pausa.*)

Com tindria un confident aquest número?

(*Pausa.*) No! A ningú! (*Pausa.*) La intuïció és el que em manté amb vida… com a mínim, de moment.

Escolta, parla amb la policia francesa. (*Pausa.*) Avui, a les 18h a la plaça de l'Alliberament. (*Pausa.*) Gràcies. I… no diguis res a la meva família, però si els pots posar vigilància em tranquil•litzaré. Que no se n'assabenti en Joan. Tot això ja és massa gran per ell. Bé… i per mi també… (*Pausa.*)

Escolta… tinc lloc al proper número? (*Pausa.*) No, no, ha de sortir i ha de ser ara! No podem deixar que guanyin! No ho veus? Els tenim contra les cordes! Ells són la bèstia ferida; nosaltres, el caçador! (*Pausa.*)

Només necessito 10.000 caràcters i la portada! 10.000 caràcters i et faré vendre un milió de números. (*Pausa.*) Has de fer saltar el que sigui. Segur que tens la revista plena de coses atemporals... No vindrà d'un mes, no? (*Pausa.*) No, no ho pots fer, no! En 24 hores tindràs un article amb 10.000 caràcters al teu escriptori. (*Pausa.*) No, no ho faràs! I et deixo, que he d'acabar l'article.

La Marta penja i seu davant la màquina d'escriure. Escriu presa de la follia. A estones s'atura, consulta documents i torna a escriure. Després d'una bona estona s'atura i encén una cigarreta.

MARTA: Un moment, respira i segueix, Marta!

S'aixeca i passeja per la sala. Veu la ràdio sobre la tauleta. L'encén i després s'estira al llit.

MARTA: Deu agafar emissores espanyoles a l'AM, no?

A la ràdio sona una música tranquil•la. La Marta fuma molt a poc a poc, com contagiada pel ritme de la música. Sonen els senyals horaris de les cinc i la Marta canvia d'emissora fins que troba uns cadena que fa informatius.

LOCUTOR DELS INFORMATIUS (veu): ... a aquest petit poble de la costa. De nou, la calma s'ha vist alterada per un assassinat. Un acte terrorista que, tot i que no ha estat reivindicat per ningú, segons les fonts policials segueix el modus operandi del Grup. La víctima, aquest cop, ha estat un conegut empresari de la regió, Manuel

Lema, de qui es desconeixia cap tipus de filiació política.

Passaven pocs minuts de les quatre de la tarda quan Lema, que es disposava a obrir el local que dirigeix, s'ha vist sorprès per dos encaputxats armats que l'han tirotejat. Ha estat traslladat fins a l'Hospital General, on ha ingressat ja cadàver.

Lema deixa dona i dos fills, un de nou i un de set anys.

La Marta llença la cigarreta i apaga la ràdio, s'aixeca i va fins la màquina d'escriure, desenrotlla el paper amb què estava escrivint i l'estripa.

MARTA: El propietari d'un prostíbul convertit en empresari; el cap d'una xarxa de narcotràfic, una víctima… qui redacta les notícies? El Ministre d'Interior? El Modus Operandi? El Grup?

La Marta s'aixeca, va fins a la pissarra i es queda uns segons mirant les fotos. Finalment arrenca la de Manuel Lema i l'estripa.

MARTA: Ara ho tinc més clar que mai. Això

no és un acte terrorista. I tampoc crec que sigui cap venjança, tot i que per la peça que era ja podria ser. Volen eliminar proves, així que més val que m'afanyi.

La Marta torna a seure davant de la màquina d'escriure, col•loca un paper i escriu amb passió.

Fosc

La mateixa sala amb alguns canvis superficials. Més dossiers oberts denoten que han sigut consultats. El rellotge marca les 19'15h. El cendrer és ple i sobre la taula, una ampolla de vi. La Marta llegeix un full, encara dins del rodet de la màquina d'escriure, mentre amb la mà dreta sosté una copa de vi.

MARTA: Bé es mereixia una copa, tot plegat…

Fa un glop llarg, deixa la copa a la taula i treu el full del rodet. El col•loca darrera un grapat de fulls més i en acabat fa una darrera revisió del text.

Busca entre els papers i troba un sobre. Escriu alguna cosa al sobre, hi introdueix el document i el tanca. Després mira per l'habitació, inquieta; finalment amaga el sobre sota el matalàs. Busca el telèfon i marca un número.

MARTA: El tinc, el tinc! (*Pausa.*) Sí, sí, ja ho he escoltat, l'han matat! Sí, a Manuel Lema! Volies dir això, no? (*Pausa.*) Com? Com? Detinguts? No, això no ho sabia. (*Pausa.*) No, això no ho sabia. O sigui, que la policia francesa ha detingut dos homes armats a les 18h a la plaça de l'Alliberament? (*Pausa.*) Un sicari, segur. Saps si estaven fitxats? Un sí? Algerià? Què et deia! Els he esquivat, un cop més. (*Pausa.*) Sí, ho sé, aquestes bales portaven el meu nom. (*Pausa.*) Com t'ho puc fer arribar? (*Pausa.*)

Espera, has de poder llegir-lo primer. (*Pausa.*) Està bé, ho entenc, ho entenc, no em pots garantir que el publicaràs fins que l'hagis llegit, d'acord (*Pausa.*) Puc tornar i el porto jo mateixa? (*Pausa.*) Ho sé, ho sé… tens raó, no puc creuar la frontera ara, massa perillós. (*Pausa.*) M'enviaràs algú? Un missatger? (*Pausa.*) I com sabré que l'envies tu? (*Pausa.*)

D’acord. Estàs segur que no t’han punxat la línia? -pausa- D’acord, no tenim gaires alternatives més. Esperaré, quin remei! No puc fer res més.

La Marta penja.

MARTA: Esperaré, esperaré… Esperaré que el missatger arribi; esperaré que sigui un missatger i no un sicari; esperaré que s’emporti l’article; esperaré que arribi a temps a la redacció de Metròpolis; esperaré que cap d’aquells cabrons pugui evitar-ho; esperaré que siguin valents i el publiquin; esperaré que milers de persones comprin la revista i que tot això els exploti a la cara. Esperar, és tot el que em queda.

FI DEL TERCER ACTE

*Sona **Bahia de Pasaia** de Barricada.*

ACTE 4

ALFONSO, CARLOS, LOCUTOR (veu) I PRESIDENT (veu)

Sona **Cuidado***, de Eskorbuto.*

Un despatx oficial. Un escriptori al centre de l'escena amb una butaca. Al fons, estanteries plenes de dossiers i arxivadors. Al centre, la foto oficial del rei i, a primer pla, una bandera espanyola. A la dreta de l'escriptori, una paperera; a l'esquerra, una trituradora de documents. Sobre l'escriptori, un exemplar de la Constitució.

Recolzat en un costat de l'escriptori s'hi troba l'Alfonso, un personatge amb camisa, encorbatat i ulleres. S'està preparant una pipa amb calma, poc a poc. Quan acaba l'encén i fa unes quantes pipades. Després la deixa a l'escriptori, mira el rellotge, es passeja per la sala, amb calma, i finalment seu a la butaca. Davant seu, un dossier tancat. L'Alfonso s'ajusta les ulleres i l'obre.

ALFONSO: A veure què hi tenim, aquí… Un informe transmès per la fiscal Valls, de la Fiscalia Provincial de la Regió Nord.

L'Alfonso comença a llegir l'informe, primer en veu baixa, però de tant en tant se li escaparan algunes paraules, s'ajustarà les ulleres i farà alguna pipada.

ALFONSO: …amb el vist i plau del Ministre d'Interior… -pausa- Nicolàs Centeno, comandant de la Regió Nord, en relació directa amb xarxes de narcotraficants de l'altra banda de la frontera… finançament (pausa) accions armades contrarevolucionàries…

L'Alfonso segueix llegint, en silenci fins al final del document.

ALFONSO: Davant de tots aquests indicis no em queda més remei que sol•licitar l'obertura d'una causa per aclarir si, efectivament, ha existit una trama dins les forces de seguretat de l'Estat que ha permès la introducció de substàncies estupefaents al nostre país i que n'ha facilitat la distribució, així com quin seria el grau de participació dels alts comandaments i les seves responsabilitats penals i polítiques en aquest afer.

L'Alfonso tanca l'informe en silenci, es treu les ulleres i les deixa sobre l'escriptori. S'aixeca, s'apropa fins als arxivadors i de

dintre treu una petaca de licor. Fa un glop i seguirà fent glops mentre camina inquiet per l'habitació. Finalment es dirigeix al telèfon, despenja i marca un número.

ALFONSO: Ja t'ha arribat? (*Pausa.*) No et facis el desentès, ja saps el què! (*Pausa.*) Exacte, l'informe Valls! Qui més ho ha pogut llegir? (*Pausa.*) Com que creus que només nosaltres? (*Pausa.*) Doncs espero que així sigui, és una cossa molt grossa, aquesta. (*Pausa.*) No, crec que no ho has entès bé, no és només el que s'hi diu, és el que queda entre línies, el que la fiscal Valls no s'ha atrevit a dir i només ha insinuat. (*Pausa.*) No, no, això va molt més enllà fins i tot d'una xarxa de narcotràfic formada per guàrdies civils. (*Pausa.*) I jo que sé de qui! De la comandància, del ministre… qui sap si més d'amunt i tot. (*Pausa.*)

L'únic que puc fer, la meva feina: investigar-ho. I si hi ha res de cert… (*Pausa.*) Però, que dius?! Ganes de merder? No! És la meva feina! Tot això m'ha arribat ara, tant hi fa que faltin tres mesos per les eleccions! És la meva feina, la meva responsabilitat! Això és molt fort, que no ho entens? Tu saps quants

nois troben cada any morts als carrers? Saps quants nois troben cada any amb les agulles encara clavades? (*Pausa.*) Clar que ho saps, ets el cap de la Fiscalia Antidroga! (*Pausa.*)

No! No n'hi ha prou en fer pagar als que van obrir la frontera i als que van conduir els furgons que transportaven l'heroïna. Tot això ho van fer en compliment de l'ordre. Això és un genocidi programat! Que no ho veus? (*Pausa.*) No, no és un gra massa, si no porto raó ja es descobrirà, però aquesta és la meva feina. (*Pausa.*) No, home! No em puc inhibir! Quins motius puc al·legar? Que els implicats són massa poderosos? (*Pausa.*) Sí, està bé, no pateixis, ja parlarem. (*Pausa.*) Sí, clar que tinc raó!

L'Alfonso penja l'auricular i es mira de nou l'informe.

ALFONSO: Vaja, vaja... Trenta-sis full! Trenta-sis fulls només que poden fer tremolar tot el Govern.

L'Alfonso comença a buscar entre els llibres de l'estanteria i entre els arxivadors.

ALFONSO: Hi ha d'haver alguna causa

que em doni pistes. En deu anys ningú havia denunciat res abans? Ningú havia fet cap informe?

L'Alfonso regira arxivadors. Treu una llibreta i fa anotacions. Finalment, despenja el telèfon.

ALFONSO: Carlos? Necessito que concertis una reunió amb la Fiscal de la Regió Nord, la fiscal Valls. Parla amb la seva secretària i concerteu una reunió, quan trobeu una data que ens vagi bé. Tu mateix, ja saps la meva agenda, això és urgent. A la capital, si pot ser a la capital. (*Pausa.*)

Sí, també em cal informació. (*Pausa.*)Sí, si us plau, apunta. Necessito un llistat amb tots els noms de les persones que han estat imputades en casos de tràfic de drogues a la Regió Nord en els últims 10 anys. (*Pausa.*) No, no, Fiscalia Antidroga no ha de saber que estem investigant, heu de ser discrets. (*Pausa.*) Ja ho sé, es una feinada… (*Pausa.*) Camells? No, no, estem picant més alt, però no et puc explicar res ara mateix. (*Pausa.*) Per quan? Se que és una feinada, però… el més ràpid que podeu treballar. (*Pausa.*) Bé, sí, un altre tema… Necessito els

noms dels agents destinats al quarter de frontera de la Regió Nord dels 10 últims anys i necessito saber si cap d'ells ha tingut algun expedient obert. (*Pausa.*) Moltes gràcies! I recorda… discreció màxima.

L'Alfonso penja el telèfon.

ALFONSO: Aquest és el gran moment! Ara. El moment en què tots hem de passar pel garbell. El moment en què els mediocres queden a l'oblit.

Medita un moment, tanca els ulls i a continuació es llança a una feina desenfrenada. Mira l'informe, subratlla, anota, s'aixeca de nou, busca en altres informes, seu de nou i segueix. El telèfon torna a sonar. L'Alfonso el deixa sonar per un moment, absort en la seva tasca, però finalment l'agafa. L'Alfonso està tens.

ALFONSO: Sí? (*Pausa.*)

A mesura que l'Alfonso va escoltant la veu del telèfon es va relaxant.

ALFONSO: Amor, (*pausa*) crec que avui no arribaré al sopar, se'm gira feina i crec que plegaré tard. (*Pausa.*) No puc, és

un tema molt important, t'ho prometo. (*Pausa.*) Sí, sí! Ho sé, ho sé, els teus pares, avui… però què vols que hi faci? (*Pausa.*) No t'emprenyis, dona! Si ja saps que si fos per mi… (*Pausa.*) Parlem després.

L'Alfonso penja, respira fondo i torna a mirar l'informe, buscant alguna cosa que ha llegit.

ALFONSO (*llegint*): La conclusió de l'informe després de detectar la nul•la actuació policial respecte a la distribució d'heroïna des del meublé Scarface, situat a…

L'Alfonso deixa de llegir, s'aixeca ràpid i busca per la taula fins que troba un diari. Mira la primera pàgina on veu la noticia d'un atemptat. Ràpid, corre a buscar la noticia. Quan la troba comença a llegir.

ALFONSO (*llegint*): Passaven pocs minuts de les quatre de la tarda quan Manuel Lema es disposava a obrir el local que dirigeix, l'Scarface. En aquell moment es va veure sorprès per dos encaputxats que el van tirotejar. Els serveis d'emergències el van portar fins a l'Hospital General, però Lema ja va ingressar cadàver. Tot i que l'atemptat no ha estat reivindicat,

pel modus operandi tot sembla indicar que es tracta d'un acte terrorista de El Grup.

Alfonso llença el diari amb ràbia.

ALFONSO: Se l'han carregat! S'han carregat al fill de puta que s'encarregava de distribuir l'heroïna a tota la Regió Nord!

L'Alfonso torna a l'informe i l'aixeca.

ALFONSO: Fiscal Valls, deus haver encertat punt per punt i deus estar emprenyant molt a algú.

L'Alfonso torna a deixar l'informe sobre la taula. Va fins el telèfon, despenja i comença a parlar.

ALFONSO: Carlos? (*Pausa.*) Sí, sí, tranquil, ja sé que tot requereix temps. No, no et trucava per això, ara... (*Pausa.*) Ah, ja tens data amb la Fiscal Valls? Dimecres? Perfecte. (*Pausa.*) Bé, sí, un altre tema. Necessito que facis una cosa abans. (*Pausa.*) Sí, pren nota, si us plau. (*Pausa.*) L'atemptat d'ahir. (*Pausa.*) Sí, exacte Manuel Lema. (*Pausa.*) Necessito la nota de premsa que va facilitar la

policia. (*Pausa.*) Sí, de moment només això, gràcies.

L'Alfonso penja, però quan es disposa a seguir de nou amb l'informe tornen a trucar.

ALFONSO: Si? (*Pausa.*) Ah, tu de nou? Què vols? (*Pausa.*) Què? (*Pausa.*) Sí, t'he escoltat bé a la primera, el que no puc entendre és el que dius. (*Pausa.*) No! Tu no ho pots deixar córrer. (*Pausa.*) No, les coses no funcionen així! (*Pausa.*) Com? Que no són més que rumors i vaguetats? Està clar que no hem llegit el mateix informe. El meu conté proves, un munt de dades, gravacions de converses… (*Pausa.*) Ja ho sé que no ho acceptaran en un judici. Però tu i jo no hem de jutjar, hem d'indagar. I tot això són indicis més que suficients per engegar una investigació. (*Pausa.*) Sí, ho sé, les cintes d'un xaval, d'un ionqui, i què? (*Pausa.*) No som totes les persones iguals? (*Pausa.*) Sí, uns més iguals que d'altres. (*Pausa.*) Està clar, és la teva potestat. (*Pausa.*) Sí, però jo tinc la meva. (*Pausa.*) No, ara m'escoltaràs tu!

L'Alfonso busca per la taula fins que entre els papers troba un exemplar de la Constitució. L'obre i busca.

ALFONSO (llegint): El Ministeri Fiscal, sense perjudici de les funcions encomanades a altres òrgans, té per missió promoure l'acció de la justícia en defensa de la legalitat, dels drets dels ciutadans i de l'interès públic tutelat per la llei, d'ofici o a petició dels interessats, així com vetllar per la independència dels Tribunals i procurar davant aquests la satisfacció de l'interès social.

El Ministeri Fiscal exerceix les seves funcions per mitjà d'òrgans propis conforme als principis d'unitat d'actuació i dependència jeràrquica i amb subjecció, en tot cas, als de legalitat i imparcialitat…

L'Alfonso penja l'auricular amb ràbia.

ALFONSO: Mesell! Cretí! Qui ets tu per penjar-me?

Piquen a la porta, però l'Alfonso, segueix maleint i no escolta els trucs. La tensió va en augment i l'Alfonso perdrà les formes.

ALFONSO: Merda per tu i merda per tota aquesta legió de llepons! Porteu igual tota la vida, des que vàreu entrar per la puta porta, llepant els culs de tots i de tothom que us ha anat passant per sobre.

Piquen de nou a la porta. L'Alfonso obre la porta però no es veurà en cap moment qui hi ha a l'altra banda. L'Alfonso surt.

ALFONSO: Gràcies, no sé què faria sense tu.

L'Alfonso torna a entrar i ho fa amb un full a les mans.

ALFONSO: Vejam… la nota de la policia.

ALFONSO: (llegint): Pocs minuts després de les quatre de la tarda, quan Manel Lema es disposava a obrir l'Scarface, el local que regentava, dos encaputxats van apropar-se fins a ell i el van tirotejar. Els serveis d'emergències el van portar fins a l'Hospital General, però Lema va ingressar ja cadàver. Tot i que l'atemptat no ha estat reivindicat, pel modus operandi tot sembla indicar que es tracta d'un acte terrorista de El Grup.

L'Alfonso llença el full sobre l'escriptori.

ALFONSO: Paraula per paraula! Però quin periodisme és aquest? Han copiat la nota de premsa de la policia paraula per paraula! Ni s'han molestat a preguntar per saber a què es dedicava la víctima.

On collons s'han fotut els principis tots plegats? Pel cul?

A veure, pensa, pensa… Necessito reforçar totes i cadascuna de les proves de la Fiscal Valls. Quan ho tirem endavant ens atacaran per totes bandes, fins i tot personalment. Ens caldrà més que un informe de 36 pàgines i una cinta feta amb gravacions fetes de forma irregular.

En breu tindré els noms dels imputats en casos de tràfic a la Regió Nord i tindré el llistat d'agents destinats a la frontera i els expedients que tenen oberts. Creuant noms podré treure nous indicis, però…

Però… si fa tants anys que funciona aquesta xarxa… No! Un moment! Si fa tants anys que dura tot plegat no pot ser que tothom que hagi passat per aquell quarter hi hagi estat implicat, no m'ho crec. A no ser que els propis trasllats estiguin falsejats. Només depèn de fins on ha arribat aquesta taca d'oli.

L'Alfons marca un número al telèfon de nou.

ALFONSO: Ja tens el llistat d'agents? No, no, espera. Abans de portar-me'l et

demanaré la darrera cosa. Necessito que facis una selecció. -pausa- Sí, sí, ja ho sé, no paro de demanar coses avui. -pausa- Necessito que miris aquest llista d'agents i esbrinis quants han demanat trasllat i a quants se'ls va concedir. Em cal saber també les destinacions. Els haurem de localitzar quant abans millor. Ens podrien ser de molta utilitat.

L'Alfonso penja.

ALFONSO: Potser ningú ho va denunciar, però si algú va detectar la xarxa des de dintre segur que va demanar el trasllat. Potser algú s'ho repensa i voldrà testificar. En un procés obert ja no tindríem tant a perdre.

L'Alfonso segueix amb la tasca de llegir i revisar l'informe. Després d'uns segons sona de nou el telèfon. Emprenyat per la nova interrupció l'Alfonso despenja.

ALFONSO: Si. Tu de nou? Ja t'he dit que no penso deixar… -pausa- Com? Què posi la ràdio? Però…

L'Alfonso deixa l'auricular sobre els papers de l'escriptori i busca entre els calaixos. D'un d'ells treu un petit

transistor. El situa sobre la taula, l'encén i comença a moure el dial fins que troba una cadena on s'escolta una veu nítida.

LOCUTOR DE RÀDIO (veu): ...de nou una noticia tràgica que ens fa plantejar quan arribarà el final d'aquesta bogeria, en quin moment les forces de l'ordre aconseguiran, per fi, posar el punt i final a aquest terror indiscriminat que assola el nostre país i del qual ningú pot estar segur.

L'Alfonso es regira

ALFONSO: Però, qui, fill de puta? Qui? Guarda't els discursos!

LOCUTOR DE RÀDIO (veu): Les condemnes polítiques no s'han fet esperar. Escoltem les paraules que el president del Govern ha expressat fa breus instants en una roda de premsa convocada amb urgència.

PRESIDENT (veu): Em dirigeixo, en primer lloc, a la família de les víctimes per expressar el més sentit condol i comunicar que, com sempre, el Govern estarà a la seva disposició.

I em dirigeixo també a la Nació per

transmetre el meu convenciment que aquests criminals seran derrotats. El Govern confia plenament en la feina de les nostres forces de seguretat que porten anys treballant per posar fi a aquesta sagnia. -L'Alfonso busca la petaca, nerviós, i beu. Confiem en ells perquè sabem que són els garants últims de la nostra llibertat i de la nostra democràcia. I és que només amb la democràcia i, per tant, amb el respecte a la diversitat, es pot defensar qualsevol idea.

LOCUTOR (veu): Recordem que avui a les 19h s'ha produït una explosió a pocs metres de la fiscalia de la Zona Nord. Un artefacte que hauria sigut situat als baixos del cotxe oficial que en aquells moments transportava la Fiscal Valls. Una terrible explosió que ha produït la mort de la fiscal i del seu xofer.

Ara mateix, els carrers adjacents a la Fiscalia de la Regió Nord es troben tallats per un ampli dispositiu on està treballant la policia científica, que intenta recollir dades que permetin identificar els autors de tan terrible crim.

L'Alfonso apaga el transistor, enfonsat. Els seus moviments s'han tornat lents

i dubitatius. Desconcertat, mira els documents de sobre la taula sense saber que fer fins que recorda que l'auricular del telèfon no era penjat. L'agafa de nou i se l'apropa a l'orella.

ALFONSO: Morta! (pausa) Morta…

L'Alfonso escolta llargament el que li diuen per l'auricular sense parlar i fent poc més que assentir. Finalment penja.

ALFONSO: Morta…

L'Alfonso s'apropa fins a la finestra i l'obre. El vent fa agitar-se alguns dels papers que hi ha sobre la taula i volen per terra. L'Alfonso dubta entre recollir-los però finalment ho deixa tot tal i com està i treu el cap per la finestra.

ALFONSO: Ens llevem, treballem, parem per menjar i tornem a treballar de nou, així fins al vespre, quan tornem a casa i la pantalla ens explica el món. Ens diu allò que hem de témer i allò que podem anhelar?

Però… però, si cadascú pogués explicar… Si tothom pogués explicar allò que sap, allò que la seva experiència li ha fet

descobrir… Què és la llibertat sinó això? Quin valor té una democràcia que no es sustenta en el coneixement i en la veritat? Quin valor poden tenir els nostres vots i les nostres accions quan les nostres opinions han estat fabricades a cadenes de muntatge… a saber on.

I quin sentit té lluitar? Per què perdre la vida? Per ser un màrtir d'una veritat que ningú recordarà? Per omplir de papers un arxivador ple de pols i de cendra un columbari?

Viure, i empassar-me les contradiccions, com fa tothom, com els periodistes que escriuen el que els diuen, com els que creien ser servidors públics i han acabat colpejant a qui haurien de servir. Viure i morir de vell… com els miserables, viure i seguir sent mediocre i cec si cal. Viuré!

Viuré! Jo no soc cap valent, jo no encapçalaré cap revolució ni seré cap heroi…

L'Alfonso recull els fulls que han volat i els aplega de nou a l'Informe.

ALFONSO: No, no faré de tu una bandera (*a l'informe)* per fer una guerra en solitari

on tots seran enemics. No! Sóc un covard i em toca viure i, a tu, (*de nou a l'informe)* a tu et toca morir, desaparèixer per permetre que jo segueixi viu.

L'Alfonso aplega tots els papers que al llarg de tot l'acte ha consultat i encén la trituradora de documents.

ALFONSO: No, no és la primera vegada que desapareixen documents. I sense la Fiscal Valls això no ho sabrà mai ningú. Tot está tan podrit que el que hagi de passar passarà de totes formes. Dura lex, sed lex.

L'Alfonso apropa l'informe a la trituradora de documents, auto convencent-se que fa el correcte, però no sense remordiments. Quan l'Alfonso es disposa a destruir l'Informe piquen a la porta. Amb vergonya enretira l'Informe però sense apagar la màquina.

ALFONSO: Endavant...

Carlos entra al despatx amb un feix de papers a les mans i amb una revista.

CARLOS: He portat els informes que havia demanat. Potser li interessarà

saber que a la Regió Nord el nombre de suïcidis d'agents es tres vegades més alt que a qualsevol altre lloc de l'estat. No ho aguanten i…

ALFONSO: Si us plau, deixa els informes damunt de la taula i marxi. És tard i tots hem treballat massa, avui…

Carlos deixa els nous informes sobre la taula del despatx.

CARLOS: Senyor… si em permet…

ALFONSO: Digui.

CARLOS: Ha arribat aquesta tarda el darrer número de la revista Metròpolis.

L'Alfonso la mira amb estranyesa.

CARLOS: Bé, encara no tinc clar del tot de què es tracta tot això que hem començat a investigar, però…

ALFONSO: Però?

CARLOS: Però crec que conté un reportatge que serà del seu interès.

L'Alfonso s'afanya a agafar la revista de les mans de Carlos i busca fins que troba

el reportatge. L'Alfonso començarà a llegir el reportatge i poc a poc se li anirà il•luminant el rostre.

ALFONSO (*llegint*): Imagineu una regió de 700.000 habitants en la que el consum d'heroïna fos el mateix que el de Nova York, una ciutat que té 10 vegades la població d'aquesta. Una regió on són més accessibles les drogues dures que el haixix o la marihuana. Si us dic que a aquesta regió hi ha 7'1 policies per cada mil habitants potser no us sorprèn, però i si us dic que aquesta és la ràtio més alta de tota Europa, tres vegades més alta que la proporció d'Irlanda del Nord?

L'Alfonso segueix revisant el reportatge sense llegir en veu alta.

ALFONSO: Noms, cognoms, trames, locals… està tot!

L'Alfonso apaga la trituradora de documents i entrega l'informe a Carlos.

ALFONSO: Serà millor que segui, jo aniré a buscar cafè pels dos. Ha començat una guerra i avui…

CARLOS: I avui?

ALFONSO: Avui, vulguem o no, siguem valents o no… ens ha tocat ser els herois.

L'Alfonso surt per la porta mentre Carlos comença a llegir l'Informe.

*Fosc mentre sona **Historia triste** d'Eskorbuto.*

FI

FITXA D'ESTRENA

Aquesta obra de teatre va ser estrenada el març de 2017 al Teatre de la Parròquia de la Mare de Déu dels Dolors.

Repartiment

MARIA	Rosa Broquetas
POLICIA	Agus Giralt
IOSU	Guillem Vilamala
EMMA	Anna Puig
JON	Guillem Vilamala
MARTA	Marina Pérez-Carrasco
LOCUTOR (veu)	Xavier Natal
PRESIDENT(veu)	Agus Giralt
ALFONSO	Albert Hornos
CARLOS	Guillem Vilamala

Música

ARRANJAMENT	Pau Campmajó
VEU	Clara Sala

Escenografia i il·luminació	Liada Nacional
Direcció	Agustí Giralt

Agraïments

A Carlos Azagra, pel dibuix de la maqueta de Tifus.

A la Parròquia dels Dolors, per cedir-nos un espai on crear les nostres liades.